

Verksamhetsplan 2018

Inera – Landsting, regioner och kommuner i samverkan
för digital utveckling

1. Inledning	4
2. Ineras verksamhet	5
2.1 Vision	5
2.2 Verksamhetsidé	5
2.3 Affärsområden	5
2.4 Digitalisering	5
2.5 Kunder/kundgrupper	6
2.6 Syfte med verksamhetsplan	6
3. Omvärldsförändringar, möjligheter, effekter och besparingar för vård och omsorg	7
3.1 Effekter av digitalisering	7
3.2 Möjligheter till besparing med digitala tjänster	8
4. Landsting och regioners åtagande för 2018	9
5. Digital utveckling ur ett bredare perspektiv	10
5.1 Nuvarande tjänster inom vård och omsorg	10
5.2 Arkitektur och informationsförsörjning	11
5.3 Infrastruktur	11
5.4 Nya tjänster och verksamhetsområden	11
6. Satsningsområden 2018	13
6.1 1177 Vårdguiden	13
6.2 1177 Vårdguiden på telefon	13
6.3 Stöd och behandling	14
6.4 Läkemedel	15
6.5 Standarder och informationsförsörjning	15
7. Valbar vidareutveckling	17
7.1 Nationell Patientöversikt	17
7.2 Videomöten i 1177 Vårdguidens e-tjänster	17
8. Utredningar inom Ineras tjänsteportfölj	18
9. Ineras målsättningar	19
10. Prognos för kommande ställningstagande inför 2018	20
11. Ekonomi och affärsmodell	21
11.1 Ineras affärsmodell	21

11.2	Solidariskt vs valbart.....	21
11.3	Kostnads- och prisutveckling 2018.....	23

1. Inledning

Verksamhetsplan 2018 är ett dokument som beskriver och styr över prioriterade områden för Inera. Inera är ett aktieföretag som från och med 2017 ägs av Sveriges kommuner och Landsting, SKL, samtliga regioner och landsting samt drygt 200 kommuner.

Verksamhetsplanen utgör inriktningen för 2018 och ligger till grund för förvaltningsplaner och projektplaner.

2. Ineras verksamhet

2.1 Vision

Med digitalisering utvecklar vi ett hållbart samhälle i världsklass för alla

2.2 Verksamhetsidé

Inera stödjer verksamhetsutveckling i landsting, regioner och kommuner med kvalitetssäkrade digitala tjänster, koordinering av digital utveckling samt kompetens inom arkitektur och interoperabilitet

2.3 Affärsområden

Ineras tjänster är paketerade lösningar som tagits fram för att tillgodose ett verksamhetsbehov.

Ineras utbud av tjänster är idag indelat i affärsområden:

- Vägledning - tjänster som ger invånaren guidning, råd och möjlighet till delaktighet i mötet med vård och omsorg
- Sammanhållen journal - tjänster som ger direktåtkomst till patientinformation inom och över vårdgivargränser
- Verksamhetsstöd - tjänster som ger funktionellt stöd till processer och personal inom vård och omsorg
- Kunskapsstöd - tjänster som ger information och kunskapsstöd till personal inom vård och omsorg
- Infrastruktur - tjänster som ger SKL:s medlemmar, utförare samt leverantörer till SKLs medlemmar tillgång till den gemensamma infrastrukturen.

Detta utbud och dess indelning kommer över tid att förändras i och med Ineras utökade uppdrag för hela den kommunala verksamheten.

2.4 Digitalisering

Inera har utvecklat kompetens för alla aspekter av samverkan kring digital utveckling, såväl juridik och säkerhet som standarder för semantisk och teknisk interoperabilitet. Inera tillhandahåller regelverk och riktlinjer för att stödja landsting, regioner och kommuner i verksamhetsutveckling med hjälp av digitalisering.

Inera arbetar kontinuerligt med omvärldsbevakning, internationell och nationell samverkan, strategiska överväganden och framtidsspaning. Inera hanterar komplexa områden med förmåga att analysera och omsätta verksamhetens behov, på ett juridiskt hållbart sätt, med en informationsstruktur som är återanvändbar och på ett tekniskt standardiserat sätt, vilket skapar förutsättningar för landsting, regioner och kommuner att få en snabbare verksamhetsutveckling.

Inera står för långsiktighet och förutsägbarhet som skapar trygghet för industrin att agera i samverkan med Inera och ger förutsättningar för innovation. Ineras roll som möjliggörare ligger bland annat i standardiserade avtalsmodeller, förenklad administration, paketerade regelverk, guider till informationsförsörjning och stöd för upphandling.

2.5 Kunder/kundgrupper

Ineras kunder är idag:

- Landsting, regioner och kommuner
- Privata utförare med avtal inom verksamhet hos landsting, regioner och kommuner
- Statliga myndigheter som utför hälso- och sjukvård
- Statliga myndigheter som samverkar med kommunal, landstings- eller regionverksamhet
- Svensk högskola med utbildning inom hälso- och sjukvård
- Forskning i Sverige inom hälso- och sjukvård
- Leverantörer till landsting, regioner och kommuner

Det är kommunallagstiftning och den kommunala kompetensen som ligger till grund för vilka som kan vara Ineras kunder. En genomgång och ny indelning av kunder behöver göras under 2018 utifrån kommuners verksamhet samt de privata utförare som finns inom kommunala verksamhetsområden.

Inera samverkar med sina ägare och kunder på både strategisk, taktisk och operativ nivå. Den strategiska nivån hanteras av Ineras ägarråd, styrelse, beredningsgrupp och programråd. Den operativa nivån via behovsinventeringar hos Ineras kund-, förvaltnings-, och referensgrupper.

2.6 Syfte med verksamhetsplan

Verksamhetsplanen ger Inera riktning för året och vilka satsningsområden som ska fokuseras på. Även landsting och regioner har definierat sina åtaganden under året inom den nationella samverkan.

3. Omvärldsförändringar, möjligheter, effekter och besparingar för vård och omsorg

Digitaliseringen anses vara den enskilt starkaste förändringsfaktorn i samhället fram till år 2025. Med hjälp av smarta digitala lösningar uppstår nyttor för både individen och professionen, exempelvis självservice-tjänster, virtuella vårdcentraler, vård i hemmet, välfärdsteknik, digitala behandlingsformer, digitala vårdmöten och standardiserad informationshantering.

De närmaste åren kommer grupper av landsting och regioner att genomföra stora investeringar i framtidens vårdinformationsmiljö. Det kommer även att påverka många kommuner som samverkar med landsting och regioner i dess upphandling. Målet bör vara att all informationsinhämtning i möjligaste mån ska ske automatiskt från verksamhetens dokumentationssystem. Med ett gemensamt informationslandskap underlättas också innovation och utveckling.

3.1 Effekter av digitalisering

Inera ser att värdet av digitaliseringen kan räknas om i nyttoeffekter, kvalitet, besparingar i kronor eller frigörandet av resurser. Nyttoeffekter kan sammanfattas ur tre perspektiv; individen, verksamhet och beslutsfattare. I dagsläget har Inera bedömt effekter inom vård och omsorg, men motsvarande analyser för kommunal verksamhet kan göras.

Individen

Individen får ökat handlingsutrymme genom tjänster som bidrar till:

- Bättre hälsa genom rätt vård och omsorg i rätt tid, genom lättillgänglig och korrekt information, och tjänster som sänker trösklarna till att exempelvis undersöka sig eller i tidigt skede förstå när man behöver söka vård.
- Ökad trygghet, delaktighet, medverkan och ansvar för sin egen eller närståendes situation och hälsa.
- Förbättrad service och större individanpassning, genom ökad tillgänglighet till vård- och omsorgen genom flexibilitet att utföra tjänster som att läsa sin journal, förnya recept och boka tid.

Verksamhet

Vård och omsorgspersonal får stöd att genomföra sina uppdrag och utveckla verksamheten vilket bidrar till:

- Högre kvalitet och patientsäkerhet genom bättre informationshantering och tjänster.
- Individanpassade, alternativa och kompletterande vård- och omsorgsformer samt mer hälsofrämjande och förebyggande insatser.
- Effektivare arbetsrutiner och verksamhetsprocesser.
- Bättre arbetsmiljö genom att professionens kompetenser kan nyttas mer effektivt och på rätt sätt.

- Bättre samverkan inom och mellan olika verksamheter och huvudmän.
- Bättre kvalitetsuppföljning av verksamheten på övergripande nivå.

Beslutsfattare

Uppdragsgivare och beslutsfattare i landsting, regioner och kommuner får styrmedel genom att:

- Olika digitala och innovativa lösningar gör vården och omsorgen mer jämlik, och folkhälsan förbättras.
- Digitaliseringen av vården och omsorgen innebär en omställning som kan bidra till minskad takt i ökningen av behov och kostnader.
- Bättre informationsförsörjning och uppföljningsmöjligheter ger bättre beslutsunderlag för styrning och strategiskt utvecklingsarbete.

3.2 Möjligheter till besparing med digitala tjänster

Digitaliseringen anses vara den enskilt starkaste förändringsfaktorn i samhället fram till år 2025. Det uppstår nya företag och former för vård, det blir en förskjutning av vad patienten gör själv och förväntar sig. Digitaliseringen kan möta de utmaningar som vi står inför och vi ser ett antal förändringar som redan håller på att ske. Det gäller både strukturella förändringar där patienter vårdas i större utsträckning på distans och får bättre stöd att själva hantera sin vård, och införande av ny teknik som möjliggör förändrad verksamhet och frigörande av resurser. Med hjälp av smarta digitala lösningar kan verksamheterna och arbetsprocesserna effektiviseras och samtidigt generera mervärden för både professionen och individen. Det är lösningar som exempelvis standardiserad informationshantering, självservice-tjänster, virtuella vårdcentraler, digitala behandlingsformer och digitala vårdmöten.

4. Landsting och regioners åtagande för 2018

Landsting och regioner har i sin samverkan kring digitalisering följande åtagande inför 2018:

Tillgängliggöra information till nationella tjänsteplattformen

- Alla landsting och regioner har en tidsatt införandeplan (dock senast till år 2020) för all information från landsting och regionfinansierad hälso- och sjukvård, per den 10 januari 2018, exempelvis för Journalen och Nationella patientöversikten.

Regional handlingsplan för 2019

- Alla landsting och regioner har en regional handlingsplan för kommande år, utifrån Ineras handlingsplan 2018- 2025 som kommer tas fram tillsammans med programråd och ersätta Handlingsplanen 2013-2018.

Anslutning till ny lösning för identitet och åtkomst (SIHTS)

- Alla landsting och regioner har en tidsatt plan för anslutning till Ineras nya lösning för identitet och åtkomst per den 10 januari 2018.

Landsting och regioner sammanställer sina planer för att nå målen 2018, samt hur de uppnått målen i Verksamhetsplan 2017 senast den 10 januari 2018.

5. Digital utveckling ur ett bredare perspektiv

Den 16 mars blev Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, huvudägare till Inera AB. Detta ger möjlighet att verka för digital utveckling av alla verksamhetsområden hos landsting, regioner och kommuner.

Med bra digitala tjänster och ökad öppenhet kan invånare och företag ta ansvar och kontroll över sin vardag på ett nytt sätt, och själva bidra till utvecklingen av samhället. För att åstadkomma det behövs en ökad digital samverkan mellan kommuner, landsting, regioner, statliga myndigheter och näringsliv. Vi måste överbrygga administrativa gränser och erbjuda smarta tjänster som utgår från invånares livshändelser och företagets behov.

Digital samverkan kräver utveckling av gemensamma förutsättningar som den digitala utvecklingen baseras på. De gemensamma förutsättningar som behövs rör bland annat arkitektur, standarder, informationsförsörjning, infrastruktur, processer, tjänster, ledning och styrning.

SKL:s förvärv av Inera skapar möjligheter för en effektivare digital utveckling inom hela kommun- och landstingssektorn. Inera har uppdraget att så snart som möjligt växa in i de uppgifter inom digitaliseringsarbetet som kommunerna har behov av och att kommunerna successivt växer in i Ineras väl beprövade process för förankring och behovsinventering som grund för finansiering av de insatser som görs.

Målet är att under 2018 öka kunskapen inom Inera om behovet av digitalisering i kommunal verksamhet, öka kunskapen hos kommunerna om Ineras tjänsteutbud, inleda arbetet med att lägga grunden till en standardiserad arkitektur för digitala tjänster i kommunerna, etablera kontaktvägar med kommunerna samt ta fram en plan för anpassning och införande av befintliga tjänster i Ineras portfölj samt ta fram en långsiktig plan för utveckling av nya tjänsteområden.

Det initiala arbetet påbörjas redan 2017 och omfattar några huvudsakliga insatsområden:

1. Nuvarande tjänster inom vård och omsorg
2. Arkitektur och informationsförsörjning
3. Infrastruktur
4. Nya tjänster och verksamhetsområden
5. Kommunikation och marknadsföring

Långsiktighet kommer att krävas. Delleverans görs av satsningar redan under 2017 och fortsatt arbete planeras under 2018 för de flesta av ovan insatsområden.

5.1 Nuvarande tjänster inom vård och omsorg

Det finns redan idag ett antal av Ineras tjänster som används av kommuner. Samtidigt bedöms det finnas en outnyttjad potential. Flera av Ineras tjänster är dock anpassade efter landstingens vård och behoven från den kommunala vården och omsorgen kan vara annorlunda. Den inventering av Ineras tjänster inklusive bedömning om behov av anpassning för att möta kommunernas förväntan och höja användning inom kommunal sektor som genomförs 2017 kommer ligga till grund för prioritering av arbetet med förbättringar under verksamhetsåret.

5.2 Arkitektur och informationsförsörjning

Inera har idag kompetens och uppbyggt strukturkapital för att stödja landsting och regioners verksamhetsutveckling genom digitalisering. Stödet omfattar strategiska analyser, ramverk för interoperabilitet, tillämpningsanvisningar, rekommendationer rörande standarder, upphandlingsstöd samt att tillhandahålla arkitektur och regelverk. Inera ska genom en förstärkt organisation anpassa dessa kunskapstjänster så att även kommunerna får samma stöd. Målsättningen är att Inera ska bidra till att höja den samlade kompetensen om möjligheter och förutsättningar för digitalisering, för att öka förmågan och takten i digitalisering hos landsting, regioner och kommuner.

5.3 Infrastruktur

Precis som insatsområdet arkitektur och informationsförsörjning kan tillämpas på flera olika sektorer så kan Ineras befintliga infrastruktur användas även av andra sektorer än vård och omsorg inom kommunerna. Exempel på tjänster som redan används, men där insatser kan behövas för att optimera och förbättra funktionalitet och nytta ur ett kommunalt perspektiv är digitala blanketter, eKlient, e-identitet för offentlig sektor, behörighetsmodell för identifiering och signering samt katalogstrategi för administration av medarbetare och medarbetaruppdrag. Analys som genomförs 2017 ligger till grund för prioritering av förändringsarbete 2018. Ineras styrka är koordinering, komplexa projekt, arkitektur och infrastruktur. Inera bör därför i första hand fokusera på att hantera komplexa frågor kring juridik, interoperabilitet, samordning och nationell infrastruktur som andra parter har svårt att ta, och som samtidigt har potential att skapa hög verksamhetsnytta. Komplexa utvecklingsinsatser inom infrastruktur såsom Säker Digital Kommunikation och Identitet och Åtkomst, som behövs för en digital verksamhetsutveckling inom alla områden är exempel där Ineras arbete är möjliggörande.

5.4 Nya tjänster och verksamhetsområden

Behovet är oändligt, allt kan inte göras, en planering och prioritering behövs. Men Inera är inte ensam, samverkan sker med Kommentus och SKL. Ett ekosystem med SKL koncernen och industrin ses som framgångsfaktor.

Ett omfattande arbete har genomförts, framför allt inom SKL men även hos Inera, för att inhämta behov och förväntningar på insatser för digitalisering av kommunal sektor. Ett bruttomaterial finns från regionala konferenser, möten med kommundirektörer, socialchefer, regionala e-samordnare, kommunbesök med mera. Dessutom finns värdefull kompetens hos SKLs sakavdelningar och befintliga projekt

En initial genomgång och strukturering av befintlig dokumentation och känd kunskap genomförs under hösten 2017 vilken är synkroniserad med aktiviteter inom ramen för Handlingsplan för gemensamma förutsättningar för digital utveckling.

Resultatet av denna analys ligger till grund för den preliminära plan för nya verksamhetsområden, som under 2018 kan kommuniceras till kommunerna via Ineras reguljära processer för prioritering, intresseanmälningar och avsiktsförklaringar.

Kriterier för prioritering utifrån en preliminär digital strategi för kommunerna ska utarbetas, och en urvalsprocess för pilotkommuner ska utarbetas och beslutas.

Inera har under senare år upparbetat en välfungerande och transparent organisation och process för förankring och behovsinventering av uppdrag hos ägarna. Med ny ägarstruktur ska processen vidareutvecklas så att den även omfattar kommunerna.

6. Satsningsområden 2018

Satsningsområdena nedan utgår från landstingen och regioners prioritering och beställning inom ramen för Verksamhetsplan 2018 där arbetet genomfördes innan ny ägarstruktur var beslutad.

Utöver dessa satsningsområden skall utvecklingen mot den kommunala sektorn som beskrivs i kapitel 5, ses som ytterligare ett av Ineras satsningsområden för 2018.

6.1 1177 Vårdguiden

1177 Vårdguiden är ett prioriterat satsningsområde. En generationsväxling av samtliga invånartjänster är nödvändig för att de ska hålla tillräcklig kvalitet och relevans. Flera av de ingående tjänsterna inom 1177 Vårdguiden har i dagsläget en teknisk infrastrukturmiljö och funktionalitet som numera är föråldrade. För att kunna genomföra ett byte av tjänsternas tekniska miljö krävs ett omfattande utredningsarbete, eftersom det finns många beroenden och strategiska vägvalsfrågor att ta hänsyn till.

I augusti 2016 bildades programmet ”Nya 1177 Vårdguiden”, för att hålla samman och styra ett antal både pågående och planerade projekt och förstudier. Den gemensamma nämnaren för de ingående delarna i programmet är att de har en stark framtidsinriktning mot ett generationsskifte av hela det tjänstekoncept som ryms inom begreppet 1177 Vårdguiden. Programmet skapades för att kunna ta ett helhetsansvar för området, men med ett inledande fokus på inloggade e-tjänster eftersom det där finns det mest akuta behovet av modernisering av teknisk plattform, funktionalitet och navigationsstruktur. Programmets mål är att leverera en ny version av 1177 Vårdguiden genom modernisering och nyutveckling av användargränssnitt, bakomliggande teknisk infrastruktur och funktionalitet, e-tjänster, regelverk och förvaltningsorganisation. Utvecklingen kommer att behöva ske i etapper.

Under 2018 planeras:

- Fortsatt och avslutande utväxling av teknisk miljö för vårdgivares administration av 1177 Vårdguidens e-tjänster.
- Fortsatt och avslutande migrering av redaktionellt innehåll till ny teknisk miljö samt införande av nya redaktionella verktyg och arbetsprocesser vad gäller de öppna invånartjänsterna.
- Stegvis utveckling och införande av nytt koncept, där bakomliggande ny infrastruktur och ett nytt invånarkoncept samverkar. Flera tjänster berörs; inte enbart de som utvecklats inom 1177 Vårdguidens e-tjänster tidigare, utan även tjänster såsom Hitta och jämför vård, Journalen, Stöd och behandling, Mina intyg och 1177.se .

Under 2018 planeras en förstudie i syfte att undersöka möjligheten att integrera information och tjänster från kommunal vård och omsorg i 1177 Vårdguiden-konceptet.

6.2 1177 Vårdguiden på telefon

Avtalet för Rådgivningsstödet tekniska förvaltning, inklusive RGS Webb, och avtalet för 1177 telefoniplattform löper ut i december 2018. Det innebär att upphandling av de två avtalen ska påbörjas under 2017 och vara klara att nyttja för utveckling 2018-2020.

Målet är att utveckla ett nytt beslutstöd tillsammans med en eller flera samarbetspartner utifrån ett användarcentrerat arbetssätt och med en tydlig krav- och behovsbeskrivning. Det nya beslutstödet som bygger på isolerade moduler möjliggör att man utvecklar eller byter ut delar av systemet, utan att bygga om allt. Det betyder en ökad flexibilitet som gör att nya funktioner, kan installeras på ett enklare och effektivare sätt allt eftersom tjänsten utvecklas. Webbaserade klienter minskar kostnaderna för paketering, distribution, installation mm, vilket innebär snabbare och billigare utvecklingscykler. Dessutom möjliggör det att återanvändande av information och system från andra tjänster.

I dagsläget består Rådgivningsstödet, Portalen, Rådgivningsstödet webb och Telefoni av fyra olika systemplattformar som är tätt integrerade med varandra, vilket betyder att om något ändras i något av systemen, behöver alla system testas om grundligt. Det gör förvaltningen av systemen mycket kostsam, utvecklingsprocessen trög och innebär alltid stora risker för störningar. Det går dessutom inte att återanvända information i systemen.

Nuvarande rådgivningsstöd ger inte tillräckligt stöd vid nationell samverkan. Rådgivningsstödet saknar möjlighet att på ett enkelt sätt stödja nya funktioner som kan bli följden av att 1177 Vårdguiden på telefon tilldelas nya uppdrag inom ramen för den snabba digitaliseringen av hälso- och sjukvården. Det finns potential 1177 Vårdguiden på telefon på ett mer aktivt sätt stödja utvecklingen av nya vårdformer, men då förutsätter det ett system som möjliggör det.

Efterfrågan på Rådgivningsstödet webb ökar från kommunerna och kommunikationsinsatser kommer att göras för att öka intresset för tjänsten, så att den kan stödja all typ av sjukvårdsrådgivning oavsett huvudman.

6.3 Stöd och behandling

Under 2018 är det övergripande syftet med satsningsområdet att ytterligare öka de ekonomiska nyttoeffekterna i plattformen kopplat till ökad effektivitet, säkerhet och tillgänglighet av tjänsten som helhet både för patient och för vård. Det förväntas möjliggöras bland annat genom att ta fram ett utökat stöd för vården att kunna göra uppföljning och utvärdering av en helt ny vårdform. Förbättra funktionaliteten kring programutformning i plattformen samt utveckla stöd för forskning för vidare utveckling.

Utifrån det breddinförande som genomförs 2016/2017 förväntas användningen öka markant och verksamheternas behov av utökad funktionalitet kommer att vara hög utifrån att plattformen och vårdformen är helt ny. Detta gör att det särskilt för den här tjänsten behöver tas höjd för medel till agil nyutveckling som inte kan definieras fullt i nuläget. Det finns redan idag kända behov som behöver utvecklas i plattformen, bland annat behöver vården få ett utökat stöd för att kunna göra uppföljning och utvärdering av vårdformen. Det behövs ett utvecklat stöd för säkrare hantering av standardiserad och upphovsrättskyddad data. Funktionaliteten kring programutformning i plattformen behöver utökas.

Stöd och behandling är en helt ny vårdform som också kommer att behöva stöd för forskning för vidare utveckling av evidensbaserade metoder. Det behövs ytterligare utveckling av stöd för detta i plattformen. Ska plattformen få fortsatt bred användning måste vi säkra att tjänsten fortlöpande utvecklas utifrån de nya behov som uppstår vid nya tillämpningsområden och ökad användning av vårdpersonal och invånare.

Under 2017 har en arbetsgrupp bildats mellan SKL och Inera i syfte att undersöka hur plattformen kan användas i kommunal verksamhet som exempelvis socialtjänsten. Arbetsgruppen tittar exempelvis på autentisering, infrastruktur och befintliga stödprogram.

6.4 Läkemedel

Satsningsområdet Läkemedel drivs inom ramen för ett program som sträcker sig över flera år, där en tydlig målbild och årliga delmål tas fram. En målbild för bättre stöd för läkemedelsprocessen, inklusive vaccinationer, 2020 tas fram och en handlingsplan fastställs för att nå målet, med ansvarsfördelning och tidplan. Ett delmål för 2018 kan vara att ta fram en strategi för nationellt agande av kunskapskällorna inom läkemedelsområdet

Läkemedelsbehandling är den vanligaste formen av behandling inom hälso- och sjukvården, och därför en kritisk del av vårdgivarnas verksamhet. Det saknas dock ändamålsenliga systemstöd för en säker läkemedelsbehandling. Kostnaderna för läkemedelsrelaterade vårdskador beräknas till flera miljarder varje år, och lidandet är stort för många drabbade patienter.

Socialdepartementet förbereder en lagändring som ska möjliggöra en nationell läkemedelslista i eHälsomyndighetens regi. Men läkemedelslistan kommer att ha ett begränsat innehåll, och det finns därför behov hos sjukvårdshuvudmännen att samverka kring ett gemensamt läkemedelskoncept, där delar av informationen aggregeras från journalsystemen och visas upp i översikter. Det kan handla om information som ordinationshistorik, rekvisitionsläkemedel, läkemedelsgenomgångar, varningar och vaccinationer.

Under förstudiefasen våren 2017 kommer behovs/kravbild tas fram för prioriterade intressenter (vård och omsorgspersonal, patienter/invånare). Förstudiefasens slutleverans är ett programförslag med handlingsplan för ”Stöd till säker läkemedelsprocess”. Ambitionen är att förankra lösningsförslaget och handlingsplanen med berörda aktörer såsom SKL, eHälsomyndigheten och landsting, regioner och kommuner.

Utbyte av läkemedelsinformation över vårdgivargränser är ett givet samarbetsområde också mellan landsting, regioner och kommuner.

6.5 Standarder och informationsförsörjning

För att nå visionen 2025 om att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter behöver ett fokuserat och långsiktigt arbete göras inom flera områden. Standardisering för att uppnå en teknisk och semantisk interoperabilitet utpekas som ett av tre särskilt prioriterade insatsområden.

Trots många års arbete med interoperabilitet är informationshanteringen fortfarande bristfällig och mognadsgraden av interoperabilitet är relativt låg inom och mellan vårdgivare. Området rörande standarder och beroendet mellan standarder är dessutom komplext. Under 2016 har Inera intensifierat arbetet med nationella och internationella standarder ytterligare, på bland annat förfrågan från landsting och regioner. Arbetet kommer att fortsätta under 2017 där önskemål framförts både från Landstingsdirektörerna samt Ineras programråd, om att intensifiera arbetet. Bland annat efterfrågas gemensam målarkitektur och insatser inom semantisk interoperabilitet.

Önskemålet från Landstingsdirektörer är att formera en samlad nationell kompetensenhet med tydligt deltagande av kompetensresurser från landsting och regioner, med stöd för koordinering av Inera och att initiativet ska ses som ett första steg mot ett långsiktigt strukturarbete med ansvar för gemensam nationell normering och kompetensutveckling inom området semantisk och teknisk interoperabilitet.

Inera och SKL har under 2016 och 2017 även varit projektägare för Vinnovas satsning: Gemensamt ramverk av standard för interoperabilitet. I delrapporten från början av 2017 pekas det ut behov ett antal nationella förmågor, såsom:

- Förvaltning och tillhandahålla terminologier, klassifikationer, kodverk, värdeset och urval nationellt
- Förvaltning och tillhandahålla referensinformationsmodeller nationellt
- Förvaltning och tillhandahålla referensregelmodeller för beslutsstöd nationellt
- Förvaltning och tillhandahålla detaljerade kliniska modeller och mallar nationellt
- Utveckling och förvaltning av en nationell informationsarkitektur
- Ledning och styrning av informatik arbetet inom vård och omsorg
- Sammankallande och drivande för nätverk (community) för semantisk och informatik där både huvudmän, myndigheter och leverantörer ingår
- Samordning och koordinering av informatikarbetet med regioner och landsting
- Samordning och driva proof-of-concept för att testa olika standarder för semantisk och teknisk interoperabilitet
- Delta i och föreslå förändringar till internationellt standardiserings-organisationer
- Etablera och samverka en fungerande relation med statliga myndigheter som ansvarar för frågor inom informatikområdet
- Utveckla och förvalta metoder och arbetssätt för utveckling och förvaltning av informatik inom vård och omsorg.

Under 2017 kommer ny Vinnovaansökan göras så att föreslagna standarder kan utvärderas i konkret testmiljö, så kallad Proof of Concept (PoC).

Fortsatt samverkan mellan landsting, regioner, kommuner, myndigheter och industri kommer vara nödvändig och Inera kommer behöva bidra med expertis inom området och resurser för koordinerande aktiviteter. För att stärka detta område har Inera föreslagit programrådet en satsning på 10 miljoner under 2018. Denna satsning kommer att täcka bemanning av ytterligare expertis, budget för att låna in kompetens från landsting och regioner, utveckling av nödvändig infrastruktur och proaktivt arbete för att paketera nya tjänster för informationsförsörjning, med mera. Löpande dialog kommer att behövas med landsting, regioner och kommuner kring prioritering av aktiviteter inom satsningsområdet.

7. Valbar vidareutveckling

Ineras landsting och regioner rekommenderar att Inera utför följande valbara utveckling under 2018:

7.1 Nationell Patientöversikt

Den Nationella patientöversikten är en tjänst som är högt prioriterad. För att få ut mer nytta av tjänsten behöver fler informationsmängder delas ut. Förutom målsättningen att samtliga informationsmängder enligt Nationella patientöversiktens regelverk produceras av alla landsting och regioner per den 28 februari 2018, kommer Inera utveckla tio nya tjänstekontrakt under 2018.

7.2 Videomöten i 1177 Vårdguidens e-tjänster

Detta är ett område med hög efterfrågan inom landsting och regioner och man ser att det bör utvecklas helst innan 2018. Beredning sker genom avsiktsförklaring under 2017, när den övergripande utredningen kring funktionen är klar.

8. Utredningar inom Ineras tjänsteportfölj

Landsting och regioner har genom Ineras programråd gett Inera i uppdrag att utreda tjänsterna, Hjälpplinen och Anonyma frågetjänster för att utröna om det går att få ut mer av pengarna eller om de kan drivas på annat sätt.

Tjänsterna Svecac och Pascal ska också utredas utifrån om funktionen kan finnas i andra former.

Resultatet av utredningarna som genomförs under 2017 hanteras 2018.

9. Ineras målsättningar

I Ineras arbete inom ramen för visionen, och utifrån vår verksamhetsidé så sker arbete med ständiga förbättringar. Inera arbetar med att stödja våra kunder för nå nytta i sina verksamheter, Inera driver ett aktivt arbete att implantera Ineras affärsmodell, detta innebär att strävar mot att arbeta processinriktat för att fånga kundernas behov och ha effektiva leveranser. Utifrån det arbetet har Inera identifierat 2018 års målsättningar.

Stödja Ineras kunder för effekthemtagning

Inera stödjer kunder genom tydlig dokumentation och införandestöd, samt stöd till användare kring Ineras tjänster.

Uppföljning

Uppföljning av användning och nyttjande av Ineras tjänster möjliggörs.

Affärserbjudande

Inera är ett icke-vinstdrivande bolag med ett tydligt utbud utifrån de behov som skapar värde för Ineras kunder.

Livscykelhantering

Inera har en tydlig och kommunicerad livscykelhantering för tjänster och underliggande tjänstekontrakt.

Standarder och interoperabilitet

Inera koordinerar landsting, regioner och kommuner avseende standardisering och interoperabilitet. Inera bidrar till standardisering, informationsflöden, strukturerad informationshantering.

Förvaltning

Inera säkerställer att tjänsterna är stabila och omfattar kundernas behov för att tjänsterna ska kunna uppfylla kundernas nyttjande och effekthemtagning. Inera fokuserar på tjänster som underlättar för medborgaren att vara en aktiv delaktig part i sin vård och hälsa.

10. Prognos för kommande ställningstagande inför 2018

Under 2017 kommer landsting och regioner få ta ställning till ett antal nya tjänster, beroende på svar så kan de komma att ingå inom Ineras tjänsteutbud 2018:

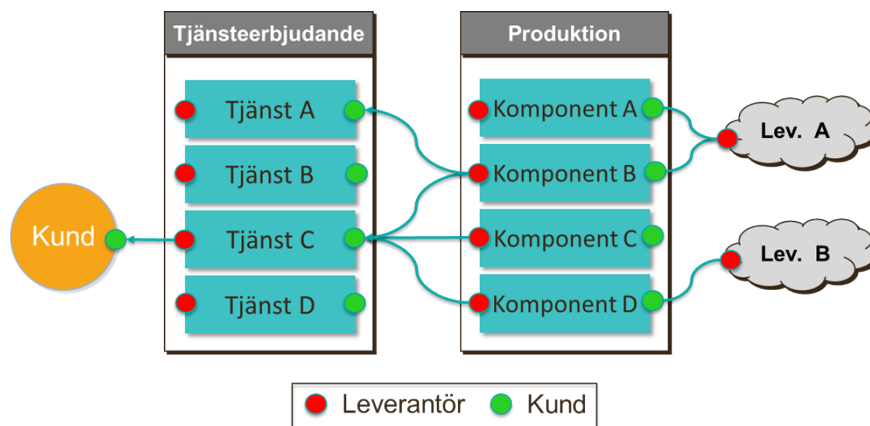
- Säker digital kommunikation i offentlig sektor
  - En förutsättning för att ersätta fax inom offentlig sektor. Samverkan mellan landsting, kommuner och statliga myndigheter
- Automatiserad vaccinationsrapportering
  - Vaccinationsrapportering direkt från landsting till Folkhälsomyndigheten
- Språktjänst, 1177 Vårdguiden på telefon
  - Språksamtal ska hanteras av en flerspråkig sjuksköterska i första hand och med hjälp av tolk i andra hand
- Laboratoriemedicin – mikrobiologi, kompletterande aktiviteter inom verksamhetsutveckling
  - Kunna visa undersökningsresultat samlat oavsett tillhörighet till dagens disciplin
- Klipp
  - Klinisk praktik placeringsverktyg för praktikplatsplanering
- Nationellt kliniskt kunskapsstöd
  - Textproduktion och förvaltning av evidensbaserade nationella kunskapsdokument med utrymme för lokala tillägg
- Hälsoläge
  - Tjänst för bevakning och bedömning av hälsorisker baserat på data från 1177 Vårdguiden på telefon

Inera kommer att bereda dessa tjänster i enlighet med beställningsprocessen, för att säkerställa att landsting och regioner avser att använda tjänsterna och att det finns en efterfrågan och finansiering.

11. Ekonomi och affärsmodell

11.1 Ineras affärsmodell

Ineras affärsmodell skiljer mellan komponenter (produktion, kostnad) och tjänster (utbud, intäkt).

Ineras tjänster är paketerade lösningar som baserat på ett behov stödjer en verksamhetsprocess eller aktiviteter i en verksamhetsprocess. Tjänsten ses ur kundens och användarens perspektiv. För att styra och stödja detta arbete håller Inera på att införa en tjänstebaserad affärsmodell. Syftet med affärsmodellen är att sätta kundens behov och tjänsten i centrum.

Modellen bygger på att vi skiljer på de tjänster vi levererar till kund och den interna produktionen kallad komponenter. Huvudsyftet med detta är att tydliggöra vilka Tjänster som är beroende av vilka komponenter, för att på så sätt tydliggöra tjänsternas verkliga kostnader och skapa en affärsmässig relation mellan tjänst och komponenter. Detta säkerställer att tjänster och tjänstekomponenter inte utvecklas av egen kraft, utan i dialog med kunden. Modellen ger också bättre möjligheter att kontinuerligt konsolidera och effektivisera produktionen av komponenter utan att tjänsten påverkas.

För att kunna styra produktionen av tjänsten på ett bra sätt är det lika viktigt att förstå hur tjänsten produceras, som att känna till tjänstens kunder och deras behov.

Affärsmodellen ska också tydliggöra Ineras erbjudande till kunden, etablera ny prismodell som främjar hållbar förvaltning, utveckling och användning av Ineras tjänster, bredda intäkterna genom rättvisare finansiering, tydliggöra den verkliga kostnaden för tjänsterna, samt skapa en jämn kostnadsfördelning över tid.

11.2 Solidariskt vs valbart

Samtliga landsting och regioner har kommit överens om att visa tjänster i tjänsteportföljen finansieras solidariskt, oavsett om tjänsten nyttjas eller ej. Dessa är:

- Identifieringstjänster
- Katalogtjänster
- Kommunikationstjänster
- Säkerhetstjänster
- 1177 Vårdguidens e-tjänster
- 1177 Vårdguiden på telefon
- 1177 Vårdguiden på webben
- Eira (bibliotekskonsortium)
- Elektronisk remiss
- Födelseanmälan
- Hjälpmedelstjänsten
- Infektionsverktyget
- Journalen
- Läkarintyg
- Nationell patientöversikt
- Nationella hjälplinjen
- Pascal
- Rikshandboken i barnhälsovård
- Svevac
- Svenska biobanksregistret
- Svenska informationstjänster för läkemedel (Sil)
- UMO
- Video- och distansmötestjänster
- Vårdhandboken
- Plattformen för stöd och behandling

Under 2017 kommer Nitha, tjänsten för händelseanalys samt den del av videotjänsten som rör flerpartssamtal att göras om till valbara tjänster. Beroende på landsting och regioners vilja att nyttja och finansiera dessa tjänster kommer prissättningen att påverkas för de som fortsätter att köpa tjänsterna.

Nya valbara tjänster, som har förankrats genom avsiktsförklaringar, som utvecklas och tillkommer i tjänsteportföljen under 2018 är:

- Utomregional fakturering
- Listning
- Högkostnadsskydd

11.3 Kostnads- och prisutveckling 2018

Investering i ny plattform

Det finns ett antal faktorer som påverkar kostnads- och prisutvecklingen inför 2018.

Den största investering som kommer att genomföras 2018 är att byta plattformen för 1177 Vårdguidens e-tjänster, samt uppgradera plattformen för 1177.se, UMO.se, Rådgivningsstöd webb och Rådgivningsstöd portal. 1 juni 2018 står tjänsterna inför stora utmaningar, då befintlig version av plattformen (Epi) nått änden av sin livscykel. Utöver det tillkommer ny upphandling av teknisk förvaltning för 1177 Vårdguiden på telefon.

Utökad uppdrag

Utöver det utökade uppdraget med hela den kommunala sektorns behov har även landsting och regioner utökad Ineras uppdrag under 2017 vilket påverkar kostnadsutvecklingen för 2018.

Inera har fått ett utökad samordnings- och koordineringsuppdrag, bland annat att driva och koordinera arbetet med standardisering som stöd för beslutade och påbörjade initiativ att anskaffa nästa generations informationsmiljö.

Nya tjänster har utvecklats under 2017, exempelvis tjänst för Utomregionalfakturerings, Nationell e-tjänst högkostnadsskydd/Frikort samt tjänst för Utomlänslistning.

Övriga påverkande faktorer

Det finns därutöver ett antal utgångspunkter att ta hänsyn till för att beräkna kostnadsutvecklingen:

- Generationsväxling av plattformar av 1177
- Migeringskostnader av infrastrukturen
- Ökad användning
- Avskrivningar
- Nytt ägardirektiv